

1. **Rezerwa ogólna** – weryfikator sprawdza, czy wartość rezerwy ogólnej jest w wysokości nie niższej niż 0,1% i nie wyższej niż 1% wydatków budżetu

Algorytm: $0,1\% \text{ wydatków} \leq \text{uszczegółowienie rezerwa ogólna} \leq 1\% \text{ wydatków}$

*uszczegółowienie „rezerwa ogólna” powinno zostać wprowadzone w klasyfikacji 758 / 75818 / 481 (B1PZB / 1100)

2. **Rezerwa kryzysowa** – weryfikator sprawdza, czy wartość rezerwy kryzysowej (bieżącej i majątkowej) jest nie mniejsza niż 0,5% wydatków pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu

Algorytm: rezerwa kryzysowa liczona jest jako co najmniej 0,5% wydatków pomniejszonych o:

- Wynagrodzenia i pochodne:
 - gdy paragrafy: 401, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 417, 418, 471, 474, 475, 478, 479, 480, 483, 484, 485,
 - gdy grupy z rozporządzenia to 1400, 1401, 1402, 1403
 - gdy grupy systemowe to B1WIP
- obsługę długu:
 - gdy paragrafy: 801, 804, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814,
 - gdy grupy z rozporządzenia to 1810
 - gdy grupy systemowe to B6DLG
- wydatki na inwestycję:
 - gdy paragrafy: 605, 606, 610, 613, 614, 615, 617, 619, 620, 621, 622, 623, 625, 630, 637, 640, 647, 648, 649, 656, 657, 658, 659, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 669, 672, 673, 674, 675, 676, 680
 - gdy grupy z rozporządzenia to 1600, 1601, 1602, 1610, 1611, 1612
 - gdy grupy systemowe to M1IWL, M1IUZ

*uszczegółowienie „rezerwa kryzysowa” powinno zostać wprowadzone w klasyfikacji 758 / 75818 / 481, 680 (B1PZB, M1IWL / 1100, 1600) lub 754 / 75421 / 481, 680 (B1PZB, M1IWL / 1100, 1600)

**w przypadku wydatków w grupach systemowych weryfikator nie jest dokładny (zbyt niska szczegółowość budżetu), stąd też wydatki nie zostały pomniejszone o wynagrodzenia unijne

3. **Suma rezerw** – weryfikator sprawdza, czy suma rezerw nie przekracza 5% wydatków budżetu

Algorytm:

- paragrafy: 481 + 220 + 320 + 680 + uszczegółowienia - uszczegółowienie rezerwa ogólna $\leq 5\%$ sumy wydatków
- grupy 758 / 75818 + uszczegółowienie „rezerwa kryzysowa” z 754 / 75421 / 1100, 1600 lub B1PZB, M1IWL - uszczegółowienie rezerwa ogólna $\leq 5\%$ sumy wydatków

4. **Przeznaczenie rezerw** - weryfikator sprawdza, czy wszystkie rezerwy mają wskazane przeznaczenie (cel)

Algorytm:

gdy paragrafy: paragraf 481 - uszczegółowienia paragrafu 481 + paragraf 680 - uszczegółowienia paragrafu 680 = 0

gdy grupy:

5. **Zbilansowane dochody i wydatki zlecone** – weryfikator sprawdza, czy wszystkie dochody na zadania zlecone zostały przeznaczone na wydatki zlecone

Algorytm: dochody zlecone w rozdziale = wydatki zlecone w rozdziale

6. **Zbilansowane dochody i wydatki wynikające z porozumień z JST** - – weryfikator sprawdza, czy wszystkie dochody na zadania wynikające z porozumień JST zostały przeznaczone na wydatki

Algorytm: dochody o rodzaju poroz. z JST = wydatki o rodzaju poroz. z JST

7. **Zbilansowane dochody i wydatki wynikające z porozumień z AR**

Algorytm: dochody o rodzaju poroz. z AR = wydatki o rodzaju poroz. z AR

8. **Odpis na izby rolnicze** – weryfikator sprawdza, czy zaplanowane wpłaty na rzecz izb rolniczych stanowią 2% wpływów z podatku rolnego (tylko dla gmin)

Algorytm:

- gdy wydatki w paragrafach: wydatki 010 / 01030 / 285 => 2% * dochody par. 032
- gdy wydatki w grupach z rozporządzenia: wydatki 010 / 01030 / 1100 => 2% * dochody par 032
- gdy wydatki w grupach z rozporządzenia: wydatki 010 / 01030 / B1PZB => 2% * dochody par 032

9. **Środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli** – weryfikator sprawdza, czy środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli stanowią co najmniej 0.8% wydatków na wynagrodzenia

Algorytm:

- gdy wydatki w paragrafach: wydatki 801 / wszystkie rozdziały / 479 * 0,8 <= wydatki 801 / 80146, 85446
- gdy wydatki w grupach z rozporządzenia: wydatki 801 / wszystkie rozdziały / uszczegółowienie "wynagrodzenia osobowe nauczycieli" * 0,8 <= 801 / 80146, 85446

· gdy wydatki w grupach systemowych: wydatki 801 / wszystkie rozdziały /
uszczegółowienie "wynagrodzenia osobowe nauczycieli" * 0,8 <= 801 / 80146, 85446

* uszczegółowienie „wynagrodzenia osobowe nauczycieli” powinno zostać wprowadzone w klasyfikacji 801 / dowolny rozdział / 1400, 1401, 1402, 1403 lub 801 / dowolny rozdział / B1WIP, b4SUZ

10. **Dochody z alkoholówki przekazano na wydatki** – weryfikator sprawdza, czy wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym przekazano na wydatki

Algorytm: Dochody 756 / 75618, 75619 / 027, 048 + przychody z uszczegółowienia 905* <= Wydatki 851 / 85153, 85154, 85158 / wszystkie paragrafy (grupy) (i/lub suma uszczegółowień)**

*w przypadku występowania niewykorzystanych środków z lat poprzednich należy dodać uszczegółowienie “ niewykorzystane środki na profilaktykę z lat ubiegłych”

**w przypadku występowania wydatku w innych rozdziałach niż 85153, 85154, 85158 należy dodać uszczegółowienie „wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii”

11. **Dochody z opłat i kar przekazano na ochronę środowiska** – weryfikator sprawdza, czy dochody z opłat i kar za korzystanie ze środowiska przekazano na wydatki

Algorytm: Dochody 900 / 90019 / 069, 057, 058 + przychody z uszczegółowienia 905* <= Wydatki 900 / 90019 / wszystkie paragrafy (lub grupy) + suma uszczegółowień**

*w przypadku występowania niewykorzystanych środków z lat poprzednich należy dodać uszczegółowienie “ niewykorzystane środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska z lat ubiegłych”

**w przypadku występowania wydatku w innym rozdziale niż 90019 należy dodać uszczegółowienie „wydatki na ochronę środowiska”

12. **Zbilansowana gospodarka odpadami** – weryfikator sprawdza, czy dochody z gospodarowania odpadami pokrywają planowane wydatki (uwaga: niezbilansowanie jest możliwe, gdy została podjęta uchwała o dopłatach)

Algorytm: Dochody 900 / 90002 / 049 + uszczegółowienie + przychody z uszczegółowienia 905** = Wydatki 900 / 90002

* w przypadku występowania dochodu w innym paragrafie niż 049 w rozdziale 90002 lub 900 / 90026 / 092 należy dodać uszczegółowienie „dochody z gospodarki komunalnej”

**w przypadku występowania niewykorzystanych środków z lat poprzednich należy dodać uszczegółowienie “ niewykorzystane środki z opłat za odbiór odpadów komunalnych z lat ubiegłych”

13. Dochody z gospodarki odpadami przekazano na wydatki – weryfikator sprawdza, czy zaplanowane dochody z gospodarki odpadami przekazano na wydatki

Algorytm: $\text{Dochody } 900 / 90002 / 049 + \text{uszczegółowienie} + \text{przychody z uszczegółowienia } 905^{**} \leq \text{Wydatki } 900 / 90002$

* w przypadku występowania dochodu w innym paragrafie niż 049 w rozdziale 90002 lub 900 / 90026 / 092 należy dodać uszczegółowienie „dochody z gospodarki komunalnej”

**w przypadku występowania niewykorzystanych środków z lat poprzednich należy dodać uszczegółowienie “ niewykorzystane środki z opłat za odbiór odpadów komunalnych z lat ubiegłych”

14. Dochody stołówek pokrywają wsad do kotła – weryfikator sprawdza, czy wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia finansują wydatki na zakup żywności

Algorytm:

· gdy wydatki w paragrafach: $\text{Dochody } 801 / 80148 / 067 + 083 = \text{wydatki } 801 / 80148 / 422$

· gdy wydatki w grupach z rozporządzenia: $\text{Dochody } 801 / 80148 / 067 + 083 = \text{wydatki } 801 / 80148 / \text{uszczegółowienie "zakup środków żywności"}$

· gdy wydatki w grupach systemowych: $\text{Dochody } 801 / 80148 / 067 + 083 = \text{wydatki } 801 / 80148 / \text{uszczegółowienie "zakup środków żywności"}$

* uszczegółowienie „zakup środków żywności” powinno zostać wprowadzone w klasyfikacji 801 / 80148 / 1100 lub 801 / 80148 / B1PZB

15. Ustalono pokrycie deficytu – weryfikator sprawdza, czy zaplanowane przychody pokrywają powstały deficyt budżetu

Algorytm: należy wprowadzić uszczegółowienie „pokrycie deficytu” w przychodach

16. Równoważenie budżetu w części bieżącej – weryfikator sprawdza, czy budżet został zrównoważony myśl art. 242 ustawy o finansach publicznych

Algorytm: $\text{dochody bieżące} - \text{wydatki bieżące} + 902 + 905 + 906 + 950 + 951 + 957 \geq 0$

17. Poprawne wartości załącznika inwestycyjnego – weryfikator sprawdza, czy wartości wskazane w załączniku inwestycyjnym są zgodne z wartościami użytymi w załączniku wydatkowym

Algorytm: $\text{wydatki inwestycyjne z załącznika wydatkowego} = \text{wydatkom z załącznika inwestycyjnego}$ (uwaga: weryfikator sprawdza z dokładnością do paragrafów, gdy wydatki w paragrafach lub do rozdziałów gdy wydatki w grupach)

18. **Poprawnie użyta klasyfikacja** – weryfikator sprawdza, czy użyte paragrafy w budżecie znajdują się w odpowiednich działach i rozdziałach oraz czy użyte rozdziały i paragrafy są użyte w odpowiednich typach jednostek

Algorytm:

Dla gmin:

- paragraf 001 i 002 tylko w rozdziałach 75621 i 75634
- paragraf 292 tylko w rozdziale 75834
- paragraf 275 tylko w rozdziale 75835
- zakaz używania w dochodach rozdziałów 75622, 75623, 75803, 75804, 75819, 75832, 75833
- paragrafy tylko dla gmin

Dla powiatów:

- paragraf 001 i 002 tylko w rozdziałach 75622 i 75634
- paragraf 292 tylko w rozdziałach 75834
- paragraf 276 tylko w rozdziale 75835
- zakaz używania w dochodach rozdziałów 75621, 75623, 75804, 75805, 75807, 75819, 75831, 75833
- paragrafy tylko dla powiatów

19. **Aktualna klasyfikacja** – weryfikator sprawdza, czy wszystkie użyte działy, rozdziały, paragrafy są obowiązujące

Algorytm: weryfikator sprawdza, czy wg słownika bestii paragraf jest obowiązujący

20. **Zbilansowany budżet** – weryfikator sprawdza, czy budżet się równoważy

Algorytm: $\text{dochody} - \text{wydatki} + \text{przychody} - \text{rozchody} = 0$

21. **Poprawnie wypełniona klasyfikacja budżetowa** – weryfikator sprawdza, czy wszystkie wymagane pozycje zostały uzupełnione (dział, rozdział, paragraf + p4 / grupa, rodzaj)
22. **Poprawne wartości pozycji** – weryfikator sprawdza, czy są pozycje, które nie prezentują żadnych wartości przed zmianą i po zmianie
23. **Ustawienia** – weryfikator sprawdza, czy wszystkie ustawienia niezbędne do wygenerowania uzasadnienia zostały uzupełnione
24. **Zadania o tej samej nazwie i symbolu** – weryfikator sprawdza, czy nie występują zadania o tej samej nazwie i symbolu

25. **Suma uszczegółowień** – weryfikator sprawdza, czy suma uszczegółowień nie przekracza wartości pozycji
26. **Zaangażowanie przypisane do nieistniejącej pozycji** - w przypadku posiadania programu Umowy, program zweryfikuje powiązanie umowy z pozycjami w budżecie pod kątem prawidłowej ewidencji zaangażowania w budżecie

Podsumowanie uszczegółowień mających wpływ na weryfikatory dla klasyfikacji:

- dochodów
 - dochody z gospodarki komunalnej
- wydatków
 - w paragrafach
 - rezerwa (ogólna, kryzysowa, itd.)
 - wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii (opcjonalnie)
 - wydatki na ochronę środowiska (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki na profilaktykę z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki z opłat za odbiór odpadów komunalnych z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - w grupach z rozporządzenia
 - rezerwa (ogólna, kryzysowa, itd.)
 - wynagrodzenia osobowe nauczycieli
 - wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii (opcjonalnie)
 - wydatki na ochronę środowiska (opcjonalnie)
 - zakup środków żywności
 - niewykorzystane środki na profilaktykę z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki z opłat za odbiór odpadów komunalnych z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - grupach z ustawy (systemowych)
 - rezerwa (ogólna, kryzysowa, itd.)
 - wynagrodzenia osobowe nauczycieli
 - wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii (opcjonalnie)
 - wydatki na ochronę środowiska (opcjonalnie)
 - zakup środków żywności
 - niewykorzystane środki na profilaktykę z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska z lat ubiegłych (opcjonalnie)
 - niewykorzystane środki z opłat za odbiór odpadów komunalnych z lat ubiegłych (opcjonalnie)